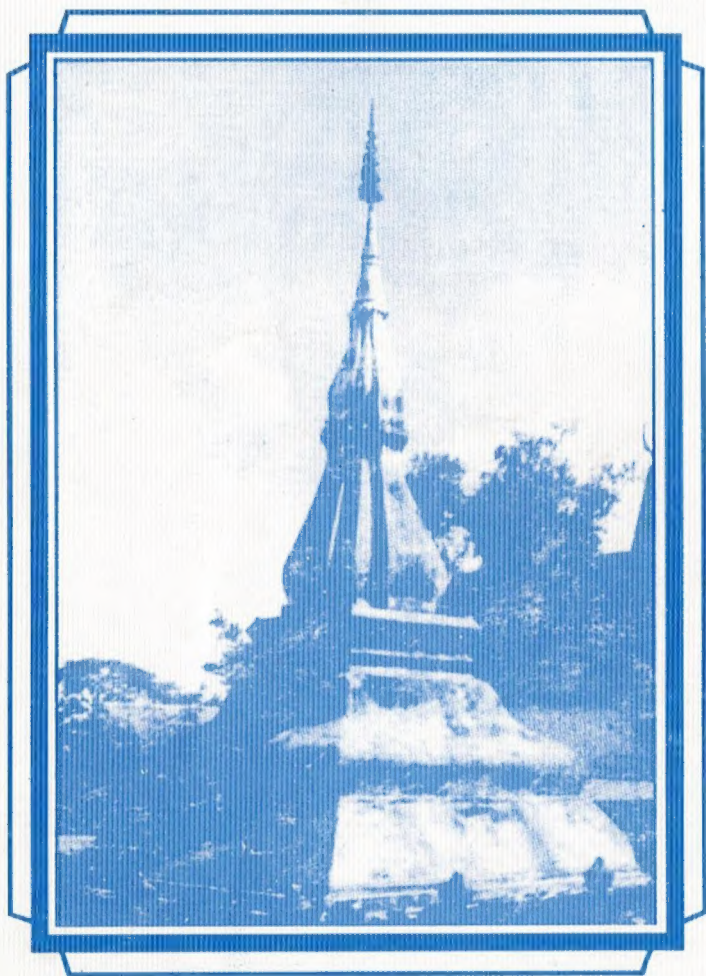

ประวัติและความเป็นมา
พระธาตุขามแก่น

วัดเจติยภูมิ

บ้านขาม ต.บ้านขาม อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น

พระธาตุขามแก่น

ประวัติและความเป็นมา

วัดเจติยภูมิ

บ้านขาม ต.บ้านขาม อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น

ประวัติพระธาตุขามแก่น

โดย นายสมควร พละกล้า เรียบเรียง

นับจำเดิม แต่องค์สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมา
สัมพุทธเจ้าของเรา ได้ทรงตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัม
โพธิญาณแล้ว พระองค์ก็ได้เสด็จจาริกเที่ยวประกาศพระ
พุทธศาสนา เผยแพร่พระธรรมของพระองค์ที่ได้ตรัสรู้นั้น
ให้เวไนยสัตว์ทั้งหลายรู้ยั้งเห็นจริง ในธรรมที่ควรรู้ควร
เห็น สาวกที่ตรัสรู้ธรรมของพระองค์มีปัญจวัคคีย์ทั้ง 5
เป็นต้น มีสุภททปริพพาชกเป็นปริยสาน เป็นเวลานาน
ถึง 45 พรรษา มีพระชนมายุได้ 80 ปี พระองค์ก็เสด็จ
ดับขันธปรินิพพาน ในวันอังคารขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
ปีมะเส็ง ระหว่างนางรังทั้งคู่อันอยู่ชิดติดกับกรุงกุสินารา
เมื่อพระองค์เสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว พระมหากัสสป
เถระเจ้า พร้อมด้วยพระอรหันต์สาวกทั้งหลาย และมี
กษัตริย์พร้อมด้วยราชบริพาร ได้มานมัสการถวาย
พระเพลิงพระพุทธสรีระของพระองค์ท่าน เมื่อถวาย
พระเพลิงเสร็จแล้ว ก็ได้ประกาศให้กษัตริย์ในชนบทต่าง ๆ

ได้มารับแจก พระสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า โทณพราหมณ์ผู้เป็นปราชญ์ฉลาดมีไหวพริบดี มีสุนทรพจน์อันน่าจับใจ ก็แจกพระสารีริกธาตุของพระองค์ ด้วยทนานทองเป็นเครื่องตวงให้แก่กษัตริย์ต่าง ๆ ด้วยความเรียบร้อย ส่วนพระบรมธาตุกระโยงหัว (กระโหลกพระเศียร) ของพระองค์ ฌฏิกการพรหมนำไปประดิษฐานไว้ในพรหมโลก พระธาตุเขี้ยวหมากแแก (พระเขี้ยวแก้ว) พระอินทร์นำไปประดิษฐานไว้ในชั้นดาวดึงส์ พระธาตุกระดูกด้ามมีด (พระรากขวัญ) พระยานาคนำไปประดิษฐานไว้ในเมืองนาค เหลือแต่พระอังคารของพระองค์ ยังไม่มีการแจก สันปันส่วนกันอย่างไร กษัตริย์นครต่าง ๆ เมื่อได้รับแจกแล้วก็ได้นำไปประดิษฐานไว้ในเมืองของตน เว้นแต่นครที่อยู่ในปัจจุบันประเทศ เป็นประเทศที่อยู่ห่างไกลมัชฌิมประเทศ จึงมิได้รับแจก

ครั้นต่อมา โมริยกษัตริย์ เจ้าผู้ครองเมืองโมริยที่อยู่ในปัจจุบันประเทศอยู่ห่างไกลกรุงกุสินารา ซึ่งได้นามว่าเมืองกัมพูชา (ของเขมรเดี๋ยวนี้) ได้ทราบข่าวที่หลังว่า พระพุทธเจ้านิพพานแล้ว และมีการแจกพระสารีริกธาตุ

ของพระองค์ โมริยกษัตริย์จึงพร้อมด้วยราชบริพาร
เตรียมการออกเดินทางไปขอรับแจก แต่พอไปถึงกรุงกุลี
นาราก็ได้ทราบว่า พระสารีริกธาตุได้แจกกันหมดแล้ว
เหลือแต่พระอังคาร กษัตริย์โมริย์จึงได้รับพระอังคารของ
พระพุทธเจ้าโดยบรรจุเข้าไว้ในกระอุบทอง รองรับไป
สถาปนาไว้ในนครโมริย์ เป็นที่เคารพสักการะต่อไป

ครั้นกาลสมัยล่วงเลยมา ประมาณพุทธศักราชล่วง
ได้ 3 ปี พระมหากัสสปเถระเจ้า มีความปรารถนาที่จะ
นำเอาพระอัฐธาตุของพระพุทธเจ้า ไปประดิษฐานไว้ใน
ในกุฎำพราซึ่งได้นำมาว่าพระธาตุพนมไว้เวลานี้ ดำริห์แล้ว
ก็นำมาตามพุทธประสงค์ขององค์สมเด็จพระสัมมา
สัมพุทธเจ้า แล้วก็จัดการก่อสร้างพระธาตุพนมขึ้น มี
พระมหากัสสปเถระเจ้าพร้อมด้วยพระอรหันต์ 500 องค์
เป็นประธานและมีพระยาทั้ง 5 เป็นศาสนูปถัมภก คือ
พระยาอินทปัทมสุนทร พระยาคำแดง พระยานันทเสน
พระยาสุวรรณภิงคาร พระยาจุลนีพรหมทัตต์
จัดการก่อสร้างขึ้นจนแล้วเสร็จสำเร็จในเวลาอันควร

ครั้นต่อมาในปีที่ก่อสร้างพระธาตุพนมเสร็จนั้นโมริยกษัตริย์พร้อมด้วยพระอรหันต์ในเมืองโมริย์ ได้ทราบข่าวว่ามีการก่อสร้างพระธาตุพนมขึ้น พระองค์มีศรัทธาเลื่อมใส ทรงดำริที่จะนำเอาพระอังคารของพระพุทธเจ้าที่ได้รับมาสถาปนานั้น ไปบรรจุไว้ในพระธาตุพนมร่วมกับพระอัฐกะของพระพุทธเจ้า เช่นเดียวกันพระอรหันต์ยอดแก้ว พระอรหันต์ธวัชชี พระอรหันต์คันทีเถระเจ้ากับคณะรวม 9 องค์ และพระยาหลังเขียวเจ้านคร พร้อมด้วยราชบริพารจำนวน 90 คน ก็อัญเชิญพระอังคารของพระพุทธเจ้าออกเดินทางไปประดิษฐานไว้ในพระธาตุพนม การออกเดินทางของพระอรหันต์ทั้ง 9 และพระยาหลังเขียว พร้อมด้วยราชบริพารก็มุ่งหน้ามาทางทิศเหนือ แต่พอมาถึงดอนมะขามแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ตั้งพระธาตุบ้านขามในเวลานี้เวลาก็ก่ำแสงพระอาทิตย์ก็หริลับลงไป จึงได้พากันพักแรมคืนในสถานที่นี้ และสถานที่นี้ภูมิประเทศที่ราบเรียบมีห้วยสามแยก น้ำไหลผ่านรอบๆ ดอน และในที่พักมีต้นมะขามใหญ่ต้นหนึ่ง ซึ่งตายล้มลงแล้ว เปลือกกะพี้และกิ่งก้านสาขาไม่มี เหลือแต่แก่นข้างในเท่านั้น ต้นมะขามที่เหลือแต่แก่นนี้ เป็นที่เก็บสิ่งของและรองรับ

พระอังกการของพระพุทธเจ้า เมื่อรุ่งเช้าพระอรหันต์ทั้ง 9 และพระยาหลังเขี้ยวพร้อมด้วยบริวารตื่นนอนแล้ว ก็เตรียมการออกเดินทางมุ่งหน้าไปสู่สถานที่ก่อสร้างพระธาตุพนมต่อไป พอไปถึงพระธาตุพนมปรากฏว่าการก่อสร้างได้เสร็จเรียบร้อยแล้ว จะเอาอะไรเข้าบรรจุอีกไม่ได้ ได้แต่พากันไปนมัสการพระธาตุพนมเท่านั้นแล้วก็พากันกลับถิ่นเดิมตัวใจว่าจะนำพระอังกการของพระพุทธเจ้า ไปสถาปนาไว้ในนครของตนอย่างเดิม แล้วก็พากันกลับตามสายทางเดิมเมื่อมาถึงที่พักซึ่งเป็นที่ตั้งพระธาตุบ้านขามเวลานี้ เลยได้พบเห็นต้นมะขามที่ตายล้มลงแล้วนั้นกลับลุกขึ้นผลิดอกออกผลแตกกิ่งก้านสาขา มีใบสีเขียวชะอุ่มแลดูงามตาจะเป็นด้วยเทพเจ้าสร้างนิมิต หรืออำนาจอภินิหารพระอังกการของพระพุทธเจ้าก็ไม่ทราบ เห็นเป็นอัศจรรย์ดังนี้ พระอรหันต์ทั้ง 9 องค์ พร้อมด้วยพระยาหลังเขี้ยวจึงได้ตกลงเห็นดีก่อสร้างพระธาตุครอบต้นมะขามบรรจุพระอังกการของพระพุทธเจ้าไว้พร้อมด้วยเงินทอง แก้วแหวนแสนสารพัดนึก โดยทำเป็นพระพุทธรูปแทนพระองค์เข้าบรรจุไว้ในพระธาตุนี้ทั้งสิ้น การก่อสร้างพระธาตุบ้านขามนี้เดิมก็เป็นเหมือนรูปที่เรามองเห็นอยู่

ณ ปัจจุบันนี้ เมื่อการก่อสร้างเสร็จแล้ว พระยาหลังเขี้ยว ก็จัดการสร้างบ้านสร้างเมือง ส่วนพระอรหันต์ทั้ง 9 ก็จัดการสร้างวัดวาอารามขึ้น คือ วิหารและพัทธสีมา เป็นของคู่เคียงกันกับพระธาตุ เหตุการณ์เป็นดังนี้จึงได้นามว่า “พระธาตุขามแก่น” และพระธาตุขามแก่น จึงมิได้ปรากฏนามในตำนานอูรังคินิทาน เหมือนพระธาตุทั้งหลาย

บ้านขามสังเกตได้ว่า เคยเป็นเมืองมาตั้งแต่สมัยโบราณ คือสังเกตได้จากซากปราสาท ตึกรามอาคารต่าง ๆ ซึ่งมีซากก้อนอิฐก้อนหินใบสีมาอยู่ทั้ง 4 ทิศ ห่างจากพระธาตุประมาณ 25 เส้นทุกแห่ง สังเกตตามหมู่บ้านที่ตั้งอยู่เรียงราย ถนนหนทางติดต่อกันดี ครั้นกาลล่วงมา พระอรหันต์ทั้ง 9 องค์ ก็ได้ดับขันธปรินิพพานในสถานที่นี้ ทุกองค์ สรีระธาตุของท่านทั้ง 9 ก็ได้บรรจุไว้ในพระธาตุองค์เล็ก ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของพระธาตุใหญ่ ในเวลานี้ เพราะฉะนั้นประชาชนจึงนิยมเรียกพระนามของพระธาตุบ้านขามว่า “ครูบาทั้ง 9 เจ้ามหาธาตุ” จนตราប់ทุกวันนี้ ส่วนพระยาหลังเขี้ยวพร้อมด้วยราชบริพาร

เมื่อถึงกาลอายุไขก็ได้สวรรคตไปตามสังขาร

ครั้นกาลล่วงเลยต่อมา เมืองเก่าก็รกร้างทรุดโทรม
ไป แล้วก็ย้ายไปตั้งเมืองใหม่เป็นหลายแห่งหลายหน
หลายยุค หลายสมัย ไม่รู้ว่าก็ร้อยครั้งพันหน ประชาชน
ที่อยู่ใหม่บ้านก็ปฏิบัติรักษาพระธาตุขามแก่นต่อ ๆ กัน
มาเป็นลำดับ ๆ หลายชั่วบรรพบุรุษ ชั้นที่สุดจนกาลล่วง
เลยมาถึง พ.ศ. 2332 เพี้ยเมืองแพนเจ้าเมืองสุวรรณภูมิ
จังหวัดร้อยเอ็ดบัดนี้ ได้ย้ายเมืองจากบ้านชีโหล่นมา
ตั้งเมืองใหม่ขึ้นที่บ้านบึงบอน (บ้านเมืองเก่า) อำเภอมือ
เมืองขอนแก่นเวลานี้ จึงได้ถือนิมนิตนามของพระธาตุนี้มา
เป็นชื่อเมืองว่า “เมืองขามแก่น” ต่อมาเรียกเพี้ยนไป
เป็น ขอนแก่น ตราบเท่าทุกวันนี้

พระธาตุขามแก่นนี้ ปรากฏว่าได้จัดการบูรณะซ่อมแซม
ใหม่ครั้งหนึ่งในเวลาชั่วอายุของคนหนึ่ง ๆ มานี้เอง
การซ่อมแซมก็เนื่องจากยอดพระธาตุหักและแตกผุพังการ
หักของยอดพระธาตุนั้นปรากฏว่ามีคนธรรมดาได้ทำการทา
รุดนุดค้นหาเงินทอง แก้วแหวน เพชรนิลจินดา ซึ่งเข้าใจ
ว่าจะบรรจุของเหล่านี้ไว้ในยอดพระธาตุ เพราะสมัย

นั้นบรรดายอดพระธาตุต่างๆ ก็มีการหักเหมือนกันเป็น
ส่วนมาก การบูรณะซ่อมแซมครั้งนี้มีพระครูแพง พุทฺธสโร
เจ้าอาวาสวัดเจติยภูมิ บ้านขามเป็นประธาน ทำการซ่อมแซม
อยู่ 3 ปีก็สำเร็จการกระทำได้รักษารูปเดิมไว้ไม่เปลี่ยนแปลง
ที่ผิดจากรูปเดิมก็บ้างเล็กน้อยเท่านั้น

อภินิหารของพระธาตุ พระธาตุขามแก่นนี้เป็น
พระธาตุที่มีอภินิหารศักดิ์สิทธิ์ ถ้าหากผู้ใดมากระทำมิดี เสิง
ดูหมิ่น ดูถูก เช่น ขว้าง ค้อน กล้ากลายท้าวพูดคำหยาบ
ใช้ขวดยานพาหนะเข้าไปในสถานที่ของท่าน ฯลฯ โดยไม่
ล�มาคารวะก่อน เป็นการไม่เคารพสักการะท่าน ด้วย
อำนาจเทพฤทธิ์ที่สถิตรักษาองค์พระธาตุ ก็ดลบันดาลให้
เกิดมีอันเป็นไป โดยปัจจุบันทันด่วน ทันที่ทันใดขึ้น เช่น
เป็นลมล้มลงเป็นต้น เท่าที่เป็นเช่นนั้นสันนิษฐานได้ว่า
เทพเจ้าผู้รักษาองค์พระธาตุคงจะมีความมุ่งหมายให้คนทั้ง
หลายรู้จักการเคารพ ยำเกรงพระพุทฺธศาสนา รู้จัก
เคารพบูชาสถานสำคัญนั่นเอง แต่ถ้าผู้ใดไม่ทำในการดูหมิ่น
ดูถูกดังกล่าวนั้น ผู้นั้นก็ได้รับความสะดวก มีความสุข
สบายไม่มีอะไรเกิดขึ้น และถ้าผู้ใดมีความประสงค์จะทำ

ชนิดใด เช่น จะไปค้าขายแรมปีแรมเดือน หรือท่านผู้ใด
 เจ็บไข้ได้ป่วยก็ดี ท่านผู้ใดมีโจรผู้ร้ายลักสิ่งของก็ดี ท่านผู้ใด
 ถูกคดี ถูกกดขี่ข่มเหงในทางไม่เป็นธรรมก็ดี เมื่อท่านผู้นั้น
 อธิษฐานบนบาน วิงวอน ขอให้ท่านช่วย ด้วยอภินิหาร
 ของพระคุณท่าน ก็ได้ช่วยให้ผู้นั้นสำเร็จผลตามความมุ่งหมาย
 ของตนทุกรายไป ชาวเมืองจึงได้ถือเป็นปูชนียสถาน
 อันศักดิ์สิทธิ์ จัดทำการสักการะบูชาท่าน มีรูปเทียนดอกไม้
 ชันแปดชั้นเข้ามาสักการะบูชาท่าน เดือนละ 2 ครั้ง คือ
 วันเพ็ญ และวันสิ้นเดือนทุกเดือน โดยแต่งตั้งทายาทซึ่งมี
 ความรู้ในทางพระพุทธศาสนา ให้บูชาคารวะเป็นประจำ
 คนหนึ่ง ส่วนงานพิธีประจำปี ชาวบ้านชาวเมืองก็ถือเอา
 วันเพ็ญเดือน 6 ทุกปี เป็นวันจัดงานนมัสการ ท่านผู้ใดมี
 ความปรารถนาให้สำเร็จผลสิ่งใด ก็ไปทำการโสດสรง
 สักการะบูชาอธิษฐาน ต่อพระธาตุวันนั้น

การบูรณะซ่อมแซมครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2498-2499
 ปัจจุบันนี้ พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระสารธรรมมุนี
 เจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะของพุทธ
 มามกะชาวขอนแก่น ท่านได้มองในอนาคตแลเห็นการณ์

ไกล ใครจะรักษาไว้และปรับปรุงส่งเสริมมรดกของบรรพบุรุษ คือพระธาตุขามแก่นอันมีค่าของชาติศาสน์อันตกทอดมาถึงเรา มิให้เสื่อมสูญ เพื่อให้เจริญมั่นคงถาวรก้าวหน้ายิ่งขึ้นกว่าปรกติเดิม ท่านจึงดำริห์จัดทำฉัตรพระธาตุขึ้น ฉัตรนั้นทำด้วยเงินบริสุทธิ์ ท่านจึงได้เรียกประชุม พระอธิการ บุญมี ปิยธมฺโม เจ้าคณะตำบลบ้านขาม พร้อมด้วยคณะสงฆ์ในตำบลบ้านขาม ทางบ้านเมืองก็มีนายเคน วงษ์ตราชม กำนัน พร้อมด้วยผู้ใหญ่บ้าน ครูประจำบาลาษฎน ในตำบลบ้านขาม นอกนั้นก็มีการขอคำศุภคติในจังหวัดขอนแก่น โดยขอบอกบุญทุกท่านให้มี ศรัทธาในการก่อสร้างฉัตรครั้งนี้มีผู้เลื่อมใสศรัทธาบริจาคเงินสดทั้งหมดเป็นจำนวนเงิน หน้า 1,358 บาท เมื่อรวบรวมจำนวนเงินได้ดังกล่าวแล้ว นำไปให้ช่างแกะสลัก ลวดลายที่จังหวัดพระนคร คิดเป็นค่าจ้างรวมทั้งอุปกรณ์ในการก่อสร้างฉัตรพระธาตุครั้งนี้ ทั้งหมดเป็นเงิน 8,000 บาท ในการตั้งฉัตรใหม่ครั้งนี้ ได้มีการซ่อมแซมบูรณะยอดพระธาตุ และบูรณะองค์พระธาตุใหม่ ด้วยโครงเหล็กและปูนซีเมนต์ กำหนดจัดงานตั้งฉัตรพระธาตุ ในวันอาทิตย์ขึ้น

15 คำ เดือน 4 ปีวอกตรงกับวันที่ 11 มีนาคม 2499

ฉะนั้นพระธาตุขามแก่นนี้ จึงถือเป็นปูชนียสถาน
สำคัญ ที่ชาวเราพุทธบริษัททั้งหลาย ควรจะเชิดชู และ
ช่วยกันอุปถัมภ์บำรุงไว้ เพื่อรักษามรดกอันมีค่าของชาติ
ศาสนา อันเป็นมิ่งขวัญของพุทธมามกะบริษัทชาวจังหวัด
ขอนแก่น เพื่ออนุชนสืบไป

หมายเหตุ ตำนานประวัติเดิมของพระธาตุขามแก่น
นี้ เดิมจารึกไว้ในใบลาน เมื่อประมาณ 200 ปี มาแล้ว
เพี้ยนเกิดไฟไหม้วัด ตำนานประวัติเดิมก็เลยสูญหายไป
ตามที่มีผู้เขียนได้เขียนขึ้นนี้ ได้ค้นคว้าเรียบเรียงจากท่านผู้
มีอายุ ต่อ ๆ กันมาหลาย ๆ ชั่วอายุ คิดเฉลี่ยประมาณ
300 กว่าปีมาแล้ว

บันทึกเกี่ยวกับประวัติ

ข้าพเจ้าได้ยืมผู้เฒ่าผู้แก่เล่าเรื่องอภินิหารของพระธาตุบ้านขาม นามเมืองขอนแก่น อาศัยเนมิตตกนาม ธาตุบ้านขามจึงเรียกชื่อเมืองขอนแก่น เสียงนี้ได้ยินแต่เมื่อข้าพเจ้ายังเป็นหนุ่มอยู่ ครั้นต่อมาข้าพเจ้าได้ศึกษาเล่าเรียนตามสติปัญญา จนได้ขึ้นมาเป็นเจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น จึงได้สืบประวัติของพระธาตุบ้านขาม ได้ความว่าจังหวัดขอนแก่นมีวัตถุโบราณคือพระธาตุบ้านขามเท่านั้น เป็นมิ่งมงคลของเมืองขอนแก่น เป็นปูชนียวัตถุอันล้ำค่า จึงสืบสวนประวัติของพระธาตุบ้านขามจากผู้เฒ่าผู้แก่ และพระคณาจารย์ผู้มีอายุพรรษามาก แต่ไม่ได้ความชัดเจน คั้นตำรับตำราก็คงไม่พบเป็นแต่ให้การว่าไฟไหม้วัด ดำนานพระธาตุบ้านขามก็ถูกไฟไหม้ แต่ความพยายามของข้าพเจ้าหาระงับไม่ จึงใช้วิธีการอย่างอื่นคือ จึงประชุมประชาชนราษฎร ชาวตำบลบ้านขามให้เลือกผู้สมควรแต่งประวัติพระธาตุบ้านขาม ที่ประชุมเลือกได้ 3 ท่านคือ

- 1 นายเคน วงษ์ตราชม
- 2 นายสมควร พละกล้า
- 3 นายสำรวย แก้วไสทอง

ให้แต่งประวัติพระธาตุบ้านขามคนละ

ฉบับ นามมาให้ข้าพเจ้า เมื่อข้าพเจ้าได้รับประวัติของท่าน ทั้ง 3 ซึ่งนำมาถวายแล้ว ได้มอบให้คณะกรรมการคณะหนึ่งพิจารณาว่า ฉบับของท่านผู้ใด ไกลเคียงต่อความเป็นจริง ถูกต้องตามผู้เฒ่าผู้แก่เล่าให้ฟัง และมีเหตุผลพอฟังได้ ถึงจะไม่ถูกต้องก็เป็นข้อความที่น่าเลื่อมใส คณะกรรมการพิจารณาแล้วลงความเห็น ว่า ฉบับของนายสมควรมีเหตุผลสมควรพิมพ์เป็นเล่มได้ จึงนำมาถวายข้าพเจ้าให้พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ได้พิจารณาแล้วเห็นชอบตามคณะกรรมการ แต่ข้าพเจ้าขอพิจารณาว่า ประวัติพระธาตุบ้านขามอาจจะผิดพลาดบ้างก็เป็นได้ หากท่านผู้ใดได้พบตำรับตำราพระธาตุบ้านขาม โปรดแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบด้วย จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

พระสารธรรมมุนี *

เจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น

25 มีนาคม 2499

* ปัจจุบัน พระราชสารธรรมมุนี อดีตเจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น มรณภาพแล้ว.

บันทึกการประชุมในการพิจารณาประวัติ

พระธาตุบ้านขาม

ด้วยคณะกรรมการได้รับบัญชา จากพระเดชพระคุณ พระสารธรรมมุนี เจ้าคณะจังหวัดขอนแก่นว่า ได้รับ ประวัติพระธาตุบ้านขาม 3 ฉบับ ซึ่งนายเคน วงษ์ตราขม นายลำรวย แก้วไสทอง และนายสมควร พละกล้า แต่งมาถวายจึงมอบให้กรรมการชุดนี้พิจารณาว่าจะเอาฉบับใด ไปตีพิมพ์ เมื่อได้รับบัญชาแล้วจึงได้ตั้งกรรมการดังมีรายชื่อ ต่อไปนี้คือ

1. ท่านพระครูปฏิภาณธรรมรส เจ้าคณะอำเภอพล เป็นประธาน
2. ท่านพระครูพิเศษสารคุณ เจ้าคณะอำเภอชุมแพ รองประธาน
3. ท่านพระครูวิบูลย์สารเวทย์ เจ้าคณะอำเภอมัญจาคีรี
4. ท่านพระครูธีรสารสุนทร เจ้าคณะอำเภอกุเวียง
5. พระสมุห์สา วัดโพธิ์กลาง อำเภอมัญจาคีรี

6. ท่านอาจารย์ประยงค์ อาจารย์วิปัสสนาประจำ
สำนักวัดศรีนวล

7. พระมหาประสิทธิ์ โพธิ์วิฑูโน ป. 7 วัดมหา
ธาตุ

8. นายสวัสดิ์ เจริญศรี นายกพุทธสมาคมขอนแก่น

9. นายคม สายสุริยา

10. นายโชติ ศรีธา

11. นายประมวล จันทนพิมพ์

คณะกรรมการได้ตรวจแล้ว เห็นสมควรรับต้นฉบับ
ของนายสมควร พละกล้าไว้พิจารณาต่อไป โดยมอบให้
ท่านอาจารย์ประยงค์ พระมหาประสิทธิ์ ป.7 นายสวัสดิ์
เจริญศรี รับไปตรวจแก้ถ้อยคำสำนวนให้เหมาะสมและ
สละสลวย แล้วนำเสนอท่านเจ้าคุณพระสารธรรมมุนี
เจ้าคณะจังหวัดพิจารณาต่อไป.

